

A digitális térképek informatikája Egy újabb megközelítése a földrészlet/poligon tematikának

1. A rendszerelméletről I.

Röviden a *rendszer* és az *információs rendszer* fogalmak definícióinak néhány megközelítése:

„*A rendszer egymással összefüggő tényezők szervezett együttese.*”

„*Az Informatika az ismeretek megismerésének, azok célszerű elrendezésének és kezelésének a tudománya. Az informatikus az a szakember, aki ebben a tudományban jártas*”

2. A rendszerelméletről II.

„*Az információs rendszer:*

- *adatoknak (információknak);*
- *a velük kapcsolatos információs eseményeknek;*
- *a rajtuk végrehajtott információs tevékenységeknek;*
- *az előzőekkel kapcsolatos erőforrásoknak;*
- *az információk felhasználóinak;*
- *illetve a fentieket szabályozó szabványoknak és eljárásoknak a szervezett együttese.*”

3. A rendszerelméletről III.

„*Tevékenységek az adatok kezelését és előállítását célzó illetve az előbbieket vezérlő műveletek szervezett egységét tekintjük*”

„*Eseménynek az információs tevékenységet kiváltó illetve az azt lezáró momentumot nevezzük.*”

„*Erőforrásnak az Információs Rendszer fejlesztéséhez és működtetéséhez szükséges időt, pénzt és technikai eszközöket - hardver illetve szoftver - tekintjük*”

„*Felhasználó az ismeretekkel kapcsolatban álló ember(csoport).*”

4. A rendszerelméletről IV.

„*A szabvány az Információs Rendszer valamilyen tényezőjére vonatkozó megegyezés*”

Az utolsó két definíció ún. relatív/helyi minősítésű, mert teljes egészében a körülmények helyi alakulásától függ a kialakulása és működése.

Vagyis már itt is megmutatkozik ezek *virtuális* volta, hiszen csak a tevékenység lefolytatásának idejére teljesülnek összességében a tényezők.

5. A rendszerelméletről V.

E szakterületen a szükségleteknek mindinkább megfelelő adatkezelési formákat alakítanak ki:

Az Objektum Orientált szemléleten kell, hogy alapuljanak, mivel a geodéziában a valóság leghűségesebb ábrázolására van szükség, persze a lehető legkisebb redundanciát tartalmazó adatstruktúra segítségével.

A gyakorlati felhasználás közben újra jelentkezik a ‘relációs’ adatkezelés.

6. A rendszerelméletről VI.

Mindezek mellett megjelennek a geodéziában az ún. Térinformatikai adat-kezelő rendszerek, amelyek néhány új szakkifejezés használatát tennék szükségessé:

A számtan mellett a Helytan és a Térta;

Az ingatlan-nyilvántartás mellett a Helytár;

Az irányítószámhoz hasonlóan a Hely(szám) a koordinátarendszerek mellett/helyett.]

7. Adat és Információ fogalma

Az ADAT, az INFORMÁCIÓ és az ISMERET a mindennapos életben felcserélhető, egymást helyettesítő, rokon értelmű szavak. Próbáljuk meg e fogalmakat a számítógép oldaláról szemlélni. Az ADAT Értelmezhető (észlelhető, érzékelhető, felfogható) Ismeret:

Adat és Információ II.

Észlelhető:Az ismeret hordozója a rendelkezésre áll, [pl.: a könyv, az újság, a lemez, a CD korong. a birtokodban van, a kölnis üveg nyitva van az orrod előtt.] Érzékelhető:A jelhordozó közeg a felhasználó rendelkezésére áll, [pl.: látod, hallod, a számítógéped CD ROM olvasójában van, az orrod hatósugarán belül van.] Felfogható:Az ismeret fogadója tudja azt érzékelni, [pl.: látásod, hallásod, szaglásod, illetve a számítógéped rendben van. Nincs semmi akadály az érzékelés útjában.] Ismertet:A valóság egy eleme [pl.: egy szöveg, egy kép, egy hanghatás, egy illat]Vagyis:

8. A földrészlet-poligon

Egy önálló pontokból és összekötöttségükből álló REDSZER

- az összekötöttség 'virtuális', mert nem rendelhető egyértelműen 'csak' 2 ponthoz
- a szomszédos poligonok/földrészletek csatlakozó oldalai meghatározzák az aktuális pontpárt

Az összekötöttség

A szomszédos poligonok/földrészletek egy ponthalmazból/ban képződnek természetbeni, használati és jogi alapon

9. Telek-Alakítási feladatok I.

A körülöttünk lévő világban az objektumok (élőlények), egyedek mindegyikének szüksége van saját territóriumra, élettérre.

A növények (fák, bokrok ...) mindegyike a gyökérzetével határolja le azt a részterületet (térrészt) amely a számára szükséges és elegendő tápanyag és víz-bázissal rendelkezik.

Az állat-világban minden élő egyednek kell élettér a táplálék megszerzéséhez, begyűjtéséhez, szaporodáshoz. Az egyedek elkülönítik a 'területüket' a többi egyed számára egyértelműen azonosítható módon lehetőség szerint a jelzések egyértelmű felismerhetőségének módján (pl.: szagjelzés).

10. Telek-Alakítási feladatok II.

Az emberek az ember birtoklási vágy realizálásához, annak kifejezéséhez láthatóvá tételéhez használják a kerítés számos fajtáját (fa-, kő-, vas- és vegyes. Mindíg (segéd)erővel jelölte és védte a 'területet'ét és azt hódítá(sokk)(ss)al bővítette/növelte az erőviszonyok fitogtatása, a kultúra és a vallás stb. kéretlen/egyoldalú terjesztése címén.

Az embereknél eleinte a 'birtokolt'/'használt' terület elhatárolása állandónak minősített a természetben egyértelműen beazonosítható objektummal történt (pl.: álló és folyóvíz, hegy-, völgy-vonulat, vár, település, rom, kolostor, út, egyedi fa stb). Azután elérkezett az emberek világába is méretek használat. Eleinte a mindenki számára egyértelműen azonosítható/mérhető értékeket használták, amely magával vonta a méretek alapegységében történő megegyezésben, amelyet etalonként fogadtak el, valamint a mérőeszközök hitelesítését (komparálását).

11. Telek-Alakítási feladatok III.

A mindenkori tulajdonviszonyok mellett a földrésztetek (poligonok) alapját képezték a mindenkori nyilvántartás(ok). Valamint a változás(sok)nak mind tulajdoni, mind területi értelemben.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet